

To: [5.1.2e] ([5.1.2e@cbs.nl])
Cc: [5.1.2e] | AethiQs [5.1.2e@AethiQs.nl]; [5.1.2e] ([5.1.2e@minvws.nl]); [5.1.2e]
From: [5.1.2e] ([5.1.2e@minvws.nl])
Sent: Thur 2/4/2021 9:55:03 AM
Subject: RE: scenario visualisatie VWS - feedback gevraagd
Received: Thur 2/4/2021 9:55:03 AM

Beste [5.1.2e]

Het werk aan de scenario visualisatie is een interne VWS aangelegenheid, en mijn antwoord op de vraag van [5.1.2e] was bedoeld om enkele vraagtekens te zetten die ik heb bij dit project. Alhoewel jullie steeds duidelijk aangeven dat het geen model is, geen scenarioanalyse, geen gevoeligheidsanalyse, geen onzekerheidsanalyse, blijft de kans heel groot dat anderen het verschil niet zien tussen wat jullie presenteren en een model, scenarioanalyse, gevoeligheidsanalyse, en onzekerheidsanalyse. En dan beleidsbeslissingen baseren op een visualisatie en niet op inhoud. Voor de helderheid in taken, activiteiten en rollen is het beter om duidelijk aan te geven dat het RIVM geen rol heeft in dit project. Net zoals bij andere interne VWS projecten. Los van deze vraagtekens, het is natuurlijk helemaal aan VWS om te bepalen hoe daar interne discussies over beleid worden gevoerd en welke middelen worden ontwikkeld en gebruikt om die discussies te faciliteren. Als daar een meerwaarde is, en mensen enthousiast zijn om hiermee verder te gaan, dan is dat natuurlijk mooi.

Vriendelijke groeten,

[5.1.2e]

From: [5.1.2e] ([5.1.2e@cbs.nl])
Sent: dinsdag 2 februari 2021 19:22
To: [5.1.2e] ([5.1.2e@rivm.nl])
Cc: [5.1.2e] | AethiQs ([5.1.2e@AethiQs.nl]); [5.1.2e] ([5.1.2e@minvws.nl])
Subject: RE: scenario visualisatie VWS - feedback gevraagd

[5.1.2e]

Allereerst dank dat jij de tijd (uit jouw zeer drukke agenda) hebt genomen om ons van feedback te voorzien op onze scenariovisualisatie tool. Dit wordt zeer gewaardeerd.

Jij stelt goeie vragen en wijs ons terecht op een paar onduidelijkheden. Ik wil daarom vragen of het mogelijk is voor onze drieën (Jij, [5.1.2e] en mezelf) om kort te overleggen. Uiteraard is jouw agenda hierin bepalend(!), maar ik ben ervan overtuigd dat we elkaar zo 20 mailtjes kunnen sparen.

In de onderstaande teksten (blauw = jouw feedback & rood is onze reactie) heeft collega [5.1.2e] en mezelf gereageerd.

Commentaar op de methode. Het richt zich nu sterk op het visualiseren van een scenario. Wat nog ontbreekt is het proces hoe je tot een scenario komt en hoe je het evalueert. Zijn er bijvoorbeeld onzekerheidsanalyses en gevoeligheidsanalyses? Het lijkt nu op een scenario analyse zonder de analyse, misschien is dat ook de bedoeling.

Onze uitgangspunt is dat we beleidsmedewerkers helpen om hun aannemelijke scenario's te visualiseren in termen van aantal nieuwe positieven per dag, het aantal nieuwe ziekenhuis patiënten en aantal bezette IC-bedden. Ons doel is niet om zo goed mogelijk te modelleren en zo nauwkeurig mogelijke prognoses te doen, maar juist beleidsmakers aan het denken te zetten wat te doen mocht een scenario zich voordoen. Daarbij nemen wij zoveel mogelijk een globale bandbreedte mee door vooraf na te denken over een optimistisch, pessimistisch en verwacht scenario. De aannames voor deze 3 scenario's worden vooraf afgestemd en in samenspraak met beleidsmakers bepaald. Meerwaarde van het proces is dus dat beleidsmakers ook aan het denken worden gezet over wat mogelijk kan gebeuren, in plaats van dat de prognoses hun kant op komen.

Dit proces helpt vervolgens beleidsmakers te bepalen welke specifieke scenario's zij echt diepgaand doorgerekend willen zien (inclusief sensitiviteit en gevoeligheidsanalyses) en om dat als verzoek voor te leggen aan het RIVM.

Commentaar op de onderliggende aannames. Een groot gedeelte van het werk richt zich op het robuust maken van de bevindingen voor impliciete aannames, en checken van de waarden voor vrije parameters, schatten van waarden van parameters. Er is nu gekozen voor het weergeven van figuren die gevoelig zijn voor specifieke aannames voor parameter waarden. Het lijkt me wel belangrijk dat de gekozen parameterwaarden beter worden onderbouwd dan nu het geval is.

Op de plaatjes is het lastig te zien, maar de visualisatie tool biedt juist de mogelijkheid om te laten zien wat er grofweg gebeurd als een specifieke aanname verandert. Er wordt gewerkt met schuifjes en op basis van de waarde van het schuifje verandert de inschatting. Dit biedt inzicht voor beleidsmakers welke aannames veel impact hebben.

Waar specifieke scenario's worden doorgerekend sluiten we aan bij de kennis (inclusief aannamen in modellen en publicaties) van het RIVM, overige (wetenschappelijke) publicaties en de aannames van beleid. Deze worden in de tabblad aannames vastgelegd als referentie voor de scenario's en voor mogelijke verdere discussies met experts van bijvoorbeeld de RIVM.

Wanneer deze aanpak wel en niet bruikbaar is voor beleidsaannames: het is natuurlijk aan de beleidsmakers om te beoordelen of dit hen helpt. Effecten van veel interventies kunnen twee kanten op gaan, om te weten welke richting het wordt moet je dan exacte aantallen en voorspellingen hebben, evenals de onzekerheid hierin. Er bestaat dus een risico dat een tool die niet erg precies is dan een verkeerde richting aan gaat geven. En omdat hier geen check is ingebouwd waar uitkomsten worden getoetst aan observaties, is het mogelijk dat het model en de tool los staan van de werkelijkheid zonder dat er een alarmbel af gaat bij degenen die de tool gebruiken. Dat lijkt me riskant.

Ook hiervoor geldt dat wij niet proberen exact en zo goed mogelijk proberen te voorspellen, maar juist inzichtelijk maken wat grofweg de inschatting van het verloop (van nu IC bedden) is als een bepaalde aanname wordt gehanteerd. Bijvoorbeeld voor het effect van het openen van de basisscholen en de kinderopvang, is het lastig om een exacte inschatting te maken. Wij gaan dan ook niet proberen deze inschatting zo goed mogelijk te maken (dit kan het RIVM ook veel beter), maar we kunnen wel beleidsmakers helpen door te denken over bijvoorbeeld een bandbreedte voor het effect van 5 tot 15%. Op basis hiervan zien beleidsmakers dan grofweg de impact van een pessimistisch scenario (15%) en een optimistischere scenario (5%), bij ceteris paribus. Dit helpt beleidsmakers in het nadenken wat te doen, mocht dat scenario zich ontvouwen. Daarbij zeggen wij niet iets over hoe waarschijnlijk dat scenario is.

Het is nog niet duidelijk wat het doel van de tool is (het is nu omschreven als: beleidsmakers zijn eerder en beter voorbereid, maar waarop?). In eerdere gesprekken kreeg ik de indruk dat het in de scenario analyses zou gaan om de interactie tussen maatregelen, testen en vaccinatie voor beleid. Maatregelen en testen zijn niet ingebouwd in de tool, ook niet in de model opzet. Vaccinatie is zeer beperkt ingebouwd. Van de doelstellingen van het beleid is alleen de doelstelling "voorkomen overbelasten zorgstructuur" te herkennen in het model; beschermen van mensen met kwetsbare gezondheid niet; zicht houden op de epidemie ook niet. Het lijkt me dat dit een eerste aanzet is, en dat het doel wat verschoven is ten opzichte van eerdere gesprekken. Klopt dat?

Ik denk dat het handig is om de huidige stand van de scenariovisualisatie tool met jou in een kort overleg te delen. Dan kunnen we ook het onderscheid tussen de doel van de instrument en het doel van onze opdracht om scenario's te maken onder leiding van Jeroen bespreken.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

CBS | Henri Faasdreef 312 | Postbus 24500 | 2490 HA Den Haag

T + 5.1.2e | M + 5.1.2e | 5.1.2e [@cbs.nl](https://www.cbs.nl)Volg [statistiekCBS](#) op twitter | facebook | instagram

Van: 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>
Verzonden: woensdag 27 januari 2021 16:32**Aan:** 5.1.2e <5.1.2e@minvws.nl>**CC:** 5.1.2e <5.1.2e@minvws.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@cbs.nl>; 5.1.2e | AethiQs

<5.1.2e@AethiQs.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minvws.nl>

Onderwerp: RE: scenario visualisatie VWS - feedback gevraagd**Ha** 5.1.2e

Dank voor het toesturen van deze stukken.

dubbel

Vriendelijke groeten,

5.1.2e

From: 5.1.2e <5.1.2e@minvws.nl>**Sent:** dinsdag 26 januari 2021 21:42**To:** 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>**Cc:** 5.1.2e <5.1.2e@minvws.nl>; 5.1.2e@cbs.nl; 5.1.2e | AethiQs <5.1.2e@AethiQs.nl>;

<5.1.2e@minvws.nl>

Subject: scenario visualisatie VWS - feedback gevraagd

Hi 5.1.2e

In opdracht van de DOC, in het kader van de *aanpak scenario-analyse 2021 Coronabestrijding*, gecoördineerd 5.1.2e hebben we een tool ontwikkeld door het programma Corona Data bij VWS. Deze tool poogt om door middel van extrapolatie beleidsdiscussies te helpen vertalen naar beleidsscenario's met behulp van kwantitatieve visualisaties. Bij het maken van de tool is gepoogd om zo veel mogelijk aan te sluiten op uitgangspunten die door het RIVM beschikbaar zijn gesteld aan de werkgroep of zijn gepubliceerd (bv. OMT adviezen of open data)

We zijn ons bewust dat onze extrapolatie tool een sterk vereenvoudigde aanpak is en behoorlijk speculatief, maar zou het wel op prijsstellen indien het RIVM de door ons gebruikte methode en de onderliggende aannames kan becommentariëren. Daarom hebben we de bijgevoegde PowerPoint en screenshots van de Power BI visualisatie gemaakt.

Onze belangrijkste vraag is wanneer jij denkt dat de aanpak wel en niet bruikbaar is voor het visualiseren van beleidsaannames en in hoeverre onze aannames sterk afwijken van die van het RIVM?

5.1.2e

Of 5.1.2e

>PS: Laat het ons weten als we kunnen helpen met modellen die jullie maken visualiseren of op een andere manier vertalen.
>PS2: is het nog wat geworden met ING?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is verzonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het RIVM aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
www.rivm.nl De zorg voor morgen begint vandaag

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. RIVM accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.
www.rivm.nl/en Committed to *health and sustainability*